

SAMÞYKKTIR

„NAFN“ (X)

Félag til almannaheilla

Útgáfa 3.0

Mars 2026

I. KAFLI: ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr. Heiti, lögheimili og lögform

Félagið heitir „Nafn“, skammstafað „X“. Lögheimili félagsins og varnarþing er í Reykjavík. Félagið er félag til almannaheilla og starfar samkvæmt lögum nr. 110/2021 um félög til almannaheilla.

2. gr. Tilgangur

Tilgangur félagsins er að berjast fyrir réttindum, velferð og heilsu barna og ungmenna á Íslandi. Félagið vinnur að umbótum í þeim kerfum sem þjónusta börn, þar á meðal meðferðarkerfi, heilbrigðiskerfi, barnaverndarkerfi og öðrum opinberum kerfum er varða hagsmuni barna.

Félagið hefur eftirlit með og beitir sér fyrir ábyrgð þeirra stofnana sem bera ábyrgð á velferð barna. Félagið er málsvari barna og ungmenna og starfar í samræmi við Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

Félagið fjármagnar starfsemi sína með félagsgjöldum, styrkjum, framlögum, gjöfum og öðrum lögætum tekjum og ráðstafar fjármunum til að efla tilgang sinn. Óheimilt er að úthluta hagnaði til félagsmanna eða stjórnarmanna.

Félagið er sjálfstætt í ákvörðunum sínum og stefnumótun. Félagið er ekki undirskipað neinum stjórnmalaflokki, trúfélagi eða öðrum samtökum.

3. gr. Grunnildi

Starfsemi félagsins byggist á eftirfarandi grunnildum: hagsmunir barna í fyrirrúmi, gagnsæi, ábyrgð, heilindi, sanngirni og fagmennska. Nánari útfærsla gilda kemur fram í siðareglum félagsins (A2.5).

II. KAFLI: FÉLAGSAÐILD

4. gr. Félagsmenn

Félagsmenn geta verið einstaklingar sem eru 18 ára eða eldri og lögaðilar (aðildarfélög), enda samþykki þeir tilgang félagsins og samþykktir þessar. Umsókn um félagsaðild skal send stjórn sem tekur ákvörðun um aðild. Félagsaðild er ekki framseljanleg.

Stjórn skal halda skrá yfir félagsmenn þar sem skráð er fullt nafn, heimilisfang og kennitala félagsmanna, sbr. 6. gr. laga nr. 110/2021. Skráin skal meðhöndluð í samræmi við persónuverndarlög.

5. gr. Réttindi og skyldur félagsmanna

Félagsmenn hafa rétt til setu, málfrelsis og tillöguréttar á aðalfundi. Atkvæðisrétt á aðalfundi hafa félagsmenn sem hafa verið skráðir í að minnsta kosti þrjá mánuði fyrir aðalfund. Hver einstaklingur hefur eitt atkvæði. Hvert aðildarfélag hefur eitt atkvæði, farið með af tilnefndum fulltrúa.

Kjörgengi til stjórnar í opnum sætum hafa einstaklingar og aðildarfélög sem hafa verið félagsmenn í að minnsta kosti sex mánuði. Starfsfólk félagsins hefur hvorki atkvæðisrétt né kjörgengi til stjórnarsetu.

Fjöldaskráningarvarnir: Aukist félagsmannafjöldi um meira en 50% á sex mánaða tímabili lengist biðtími fyrir atkvæðisrétt nýrra félagsmanna sjálfkrafa í tólf mánuði frá skráningardegi. Stjórn skal tilkynna öllum aðildarfélögum um ástandið innan 14 daga. Viðbótarbiðtíminn gildir þar til félagsmannafjöldi hefur verið stöðugur í sex mánuði.

6. gr. Félagsgjöld

Aðalfundur ákveður árleg félagsgjöld. Stjórn getur veitt undanþágur eða lækkun félagsgjalda í sérstökum tilfellum. Félagismaður sem ekki hefur greitt félagsgjöld í meira en eitt ár missir atkvæðisrétt þar til skuld er greidd.

7. gr. Úrsögn og brottvísun

Félagismaður getur sagt sig úr félaginu hvenær sem er með skriflegri tilkynningu til stjórnar. Vísa má félagsmanni úr félaginu á grundvelli ástæðna sem kveðið er á um í siðareglum félagsins eða ef viðkomandi vinnur gegn tilgangi félagsins. Viðkomandi skal gefið kostur á að tjá sig skriflega innan 14 daga. Ákvörðun um brottvísun skal tilkynnt skriflega og rökstudd. Viðkomandi getur skotið ákvörðun til næsta aðalfundar.

III. KAFLI: AÐALFUNDUR

8. gr. Æðsta vald og boðun

Aðalfundur fer með æðsta vald í málefnum félagsins. Aðalfundur skal haldinn einu sinni á ári, eigi síðar en í Maí mánuði.

Stjórn boðar til aðalfundar með að minnsta kosti þriggja vikna fyrirvara með tryggilegum hætti til allra skráðra félagsmanna. Í fundarboði skal koma fram dagsetning, tími, staður, dagskrá og hvort rafræn þátttaka sé heimil. Skýrsla stjórnar, ársreikningar, tillögur og framboð skulu gerð aðgengileg eigi síðar en viku fyrir aðalfund.

9. gr. Ályktunarhæfi og rafræn þátttaka

Aðalfundur er ályktunarhæfur ef a.m.k. Þriðjungur ($\frac{1}{3}$) félagsmanna sækir fund. Sé fundur ekki ályktunarhæfur skal boða til nýs fundar innan 14 daga; sá fundur er ályktunarhæfur án tillits til fjölda mætttra, enda sé þess getið í fundarboði.

Stjórn getur heimilað rafræna þátttöku á aðalfundi, sbr. 12. gr. laga nr. 110/2021. Sé rafræn þátttaka heimiluð skal tryggja örugga auðkenningu þátttakenda, leynd atkvæðagreiðslu þar sem við á, og jafnræði milli rafrænna og staðbundinna þátttakenda. Stjórn setur nánari reglur um fyrirkomulag rafrænnar þátttöku og tilgreinir þær í fundarboði.

10. gr. Dagskrá aðalfundar

Dagskrá aðalfundar skal vera:

1. Kosning fundarstjóra og fundarritara.
2. Skýrsla stjórnar lögð fram.
3. Ársreikningar lagðir fram til samþykktar og ábyrgðarleyfi stjórnar.
4. Ákvörðun um félagsgjöld.
5. Lagabreytingar, ef við á.
6. Kosning stjórnar, sbr. IV. kafla.
7. Kosning skoðunarmanna.
8. Önnur mál.

11. gr. Ákvarðanir og kosningar

Almennar ákvarðanir aðalfundar eru teknar með einföldum meirihluta greiddra atkvæða nema samþykktir þessar kveði á um annað.

Breytingar á samþykktum, ákvörðun um slit félagsins og ráðstöfun meirihluta eigna félagsins krefjast samþykkis þriggja fjórðu hluta (3/4) greiddra atkvæða, sbr. 14. gr. laga nr. 110/2021.

Eftirfarandi greinar teljast kjarnaákvæði og krefjast samþykkis fjögurra fimmtu hluta (4/5) greiddra atkvæða til breytinga: 2. gr. (tilgangur), 3. gr. (grunnngildi), 13. gr. (skipan stjórnar), 14. gr. (pólítísk sæti), 27. gr. (slit félagsins) og þessi málsgrein.

Félagsmaður hefur ekki atkvæðisrétt þegar fjallað er um samninga milli hans og félagsins, eða önnur mál þar sem verulegir hagsmunir hans stangast á við hagsmuni félagsins.

Kosningar í trúnaðarstöður skulu vera leynilegar ef einhver óskar þess. Fundargerð skal undirrituð af fundarstjóra og fundarritara og gerð aðgengileg félagsmönnum.

Tillögur til aðalfundar skulu berast stjórn skriflega eigi síðar en tveimur vikum fyrir aðalfund. Tillögur til lagabreytinga skulu berast þremur vikum fyrir aðalfund.

12. gr. Auka-aðalfundur

Stjórn getur boðað til auka aðalfundar þegar hún telur þess þörf. Stjórn er skylt að boða til aukaaðalfundar ef a.m.k. tíundi hluti félagsmanna krefst þess skriflega og tilgreinir fundarefni. Aukaaðalfund skal halda innan fjögurra vikna frá því krafa berst. Um boðun og framkvæmd fer að öðru leyti eins og um aðalfund.

IV. KAFLI: STJÓRN

13. gr. Skipan stjórnar

Stjórn félagsins skal skipuð 11 stjórnarmönnum sem skiptast í:

- a) Pólítísk sæti (allt að 6): Tilnefnd af ungmennasamtökum þingflokka sem eru aðildarfélög, sbr. 14. gr.
- b) Opin sæti (5): Kosin af aðalfundi. Bæði einstaklingar og aðildarfélög geta boðið sig fram.

Aðalfundur kys alla stjórnarmenn. Tilnefningar í pólítísk sæti skulu lagðar fyrir aðalfund til staðfestingar. Aðalfundur getur hafnað tilnefningu með einföldum meirihluta; sé tilnefningu hafnað er viðkomandi aðildarfélagi gefið kostur á nýrri tilnefningu.

14. gr. Pólítísk sæti

Ungmennasamtök stjórnmalaflokka sem eru aðildarfélög eiga rétt á tilnefningu í pólítísk sæti. Öll ungmennasamtök ríkisstjórnarflokka sem eru aðildarfélög eiga rétt á sæti. Eftirstandandi sæti fyllast af ungmenna samtökum stjórnarandstöðuflokka í röð eftir þingsætufjölda móðurflokks, að hámarki 6 sæti samtals. Hafi ríkisstjórn fleiri en 6 flokka eiga stærstu flokkarnir rétt á sætum.

Þegar ríkisstjórn breytist skulu ungmennasamtök sem öðlast rétt á sæti tilnefna fulltrúa innan 30 daga. Stjórn boðar til aukaaðalfundar innan 30 daga frá ríkisstjórnarskiptum til að staðfesta breytingar.

15. gr. Sjálfstæði og trúnaðarskylda

Allir stjórnarmenn starfa sem sjálfstæðir stjórnarmenn félagsins og bera trúnaðarskyldu gagnvart félaginu. Stjórnarmenn taka ákvarðanir í þágu félagsins og barna en ekki í þágu þeirra aðila sem tilnefndu þá eða annarra samtaka sem þeir kunna að tilheyra.

Stjórnarmenn, framkvæmdastjóri og starfsfólk eru bundin þagnarskyldu um trúnaðarmál félagsins. Einstaklingur sem tilkynnir í góðri trú um brot á lögum, siðareglum eða samþykktum innan félagsins skal verndaður gegn hefndaraðgerðum.

16. gr. Kjörtímabil og hæfisskilyrði

Kjörtímabil stjórnarmanna er 2 ár. Stjórnarmenn geta að hámarki setið í 6 ár samfelld og verða þá að víkja í a.m.k. eitt kjörtímabil áður en þeir geta boðið sig fram aftur.

Stjórnarmenn skulu vera lögráða og fjár síns ráðandi og mega ekki vera starfsmenn félagsins. Missi stjórnarmaður hæfi skal hann víkja úr stjórn án tafar.

17. gr. Varamenn

Aðalfundur kýs 3 almenna varamenn í röð. Ef stjórnarmaður í opnu sæti víkur úr stjórn tekur 1. varamaður við til næsta aðalfundar. Ef stjórnarmaður í pólitísku sæti víkur tilnefna viðkomandi ungmennasamtök nýjan fulltrúa.

Varaformaður ungmennasamtaka á sjálfkrafa rétt á varasæti ef formaður eða tilnefndur fulltrúi situr í stjórn. Ef varaformaður þiggur ekki varasæti getur formaður tilnefnt annan varafulltrúa með samþykki stjórnar.

Varamenn hafa ekki atkvæðisrétt á stjórnarfundum nema þeir gegni sæti í forföllum aðalmanns. Þegar varamenn taka sæti njóta þeir fullra réttinda sem stjórnarmenn.

18. gr. Embætti stjórnar

Stjórn kýs úr sínum hópi: formann, varaformann, ritara og gjaldkera. Embættiskjör fer fram á fyrsta stjórnarfundum eftir aðalfund.

Einungis einstaklingar (ekki fulltrúar aðildarféлага) eru kjörgengir til embættis formanns og gjaldkera. Fulltrúar í pólitískum sætum eru ekki kjörgengir til embættis formanns.

Nánari lýsing á hlutverkum og skyldum embættismanna kemur fram í A2.2.

19. gr. Valdsvið stjórnar og stjórnarfundir

Stjórn fer með æðsta vald í málefnum félagsins milli aðalfunda. Stjórn ber ábyrgð á rekstri, fjármálum og stefnumótun félagsins, ræður framkvæmdastjóra og hefur eftirlit með störfum hans.

Stjórn skal funda að lágmarki 6 sinnum á ári. Stjórnarfundur er ályktunarhæfur ef meirihluti stjórnarmanna (6 af 11) sækir fund. Meirihluti atkvæða ræður úrslitum; falli atkvæði jöfn ræður atkvæði formanns. Halda skal fundargerðabók þar sem ákvarðanir eru skráðar.

Laun og þóknanir til stjórnarmanna, skoðunarmanna, framkvæmdastjóra og annarra í stjórnun skulu ekki vera hærri en eðlilegt er miðað við eðli og umfang starfsins.

20. gr. Framkvæmdaráð

Framkvæmdaráð fer með vald stjórnar milli stjórnarfunda í málum sem ekki þola bið eða eru ekki svo veigamikil að krefjist afgreiðslu á stjórnarfundum. Það skal skipað 5–9 stjórnarmönnum, þar á meðal formanni stjórnar, að minnsta kosti tveimur (2) fulltrúum úr hópi pólitískra sæta og að minnsta kosti einum (1) fulltrúa úr hópi opinna sæta.

Framkvæmdaráð getur ekki breytt samþykktum eða stefnu, ráðið eða sagt upp framkvæmdastjóra, eða samþykkt útgjöld yfir viðmiðunarfjárhæð sem stjórn setur. Allar ákvarðanir framkvæmdaráðs skulu

kynntar stjórn á næsta stjórnarfund. Nánari starfsreglur um framkvæmdaráð setur stjórn, sbr. A2.2 og A2.3.

21. gr. Nefndir og fagråd

Stjórn getur skipað nefndir og vinnuhópa til að sinna afmörkuðum verkefnum. Nefndir eru ráðgefandi og hafa ekki sjálfstæðar ákvörðunarheimildir. Stjórnarmaður skal sitja sem formaður hvernar nefndar. Nánari reglur um skipan, starfsemi og valdsvið nefnda skulu koma fram í starfsreglum sem stjórn setur, sbr. A2.2.

Félagið skal hafa fagråd sem samanstendur af sérfræðingum og áhrifafólki. Fagráðið er ráðgefandi og hefur ekki sjálfstæðar ákvörðunarheimildir. Stjórn ákveður skipan og starfsreglur fagráðs.

22. gr. Hagsmunaárekstrar

Stjórnarmanni, varamanni og framkvæmdastjóra ber að lýsa yfir öllum hugsanlegum og raunverulegum hagsmunaárekstrum og víkja sæti við meðferð viðkomandi máls. Hagsmunaárekstrar skulu skráðir í fundargerð. Nánari reglur eru í hagsmunaárekstrastefnu félagsins (A2.4).

V. KAFLI: FRAMKVÆMDASTJÓRI

23. gr. Framkvæmdastjóri

Stjórn ræður framkvæmdastjóra og ákveður starfskjör í skriflegum ráðningarsamningi. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur félagsins í umboði stjórnar. Framkvæmdastjóri situr stjórnarfundum með málfrelsi og tillögurétt, en án atkvæðisréttar. Framkvæmdastjóri má ekki sitja í stjórn félagsins.

Stjórn getur sagt framkvæmdastjóra upp störfum samkvæmt ákvæðum ráðningarsamnings. Nánari ákvæði um heimildir og takmarkanir framkvæmdastjóra koma fram í A2.2 og A2.3.

VI. KAFLI: FJÁRMÁL

24. gr. Tekjur og fjármögnun

Tekjur félagsins eru félagsgjöld, styrkir, framlög, gjafir og aðrar lögmætar tekjur. Tekjum félagsins skal varið til að efla tilgang þess. Félagið skal ekki taka við styrk eða framlagi sem gæti skaðað sjálfstæði þess, orðspor eða tilgang.

Félaginu er óheimilt að veita stjórnarmönnum, framkvæmdastjóra, skoðunarmönnum eða nánum ættingjum þeirra lán eða ábyrgðir, sbr. 21. gr. laga nr. 110/2021.

Stjórn skal samþykka fjárhagsáætlun fyrir hvert reikningsár. Nánari reglur um fjárheimildir og útgjaldaheimildir koma fram í A2.3 og fjármálastefnu félagsins.

25. gr. Reikningshald og skoðunarmenn

Reikningsár félagsins er almanaksárið. Stjórn ber ábyrgð á gerð ársreiknings í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju. Ársreikningur skal lagður fyrir aðalfund til samþykktar. Ársreikningur skal vera fullgerður og undirritaður eigi síðar en sex mánuðum eftir lok reikningsárs. Eigi síðar en einum mánuði eftir samþykkt ársreiknings á aðalfundi skal stjórn birta ársreikning, skýrslu stjórnar og álit skoðunarmanna opinberlega, sbr. 22. gr. laga nr. 110/2021.

Aðalfundur kýs tvo skoðunarmenn og einn til vara til eins árs í senn. Skoðunarmenn skulu yfirfara ársreikning og gefa álit sitt fyrir aðalfund. Skoðunarmenn mega ekki sitja í stjórn félagsins.

26. gr. Firmarítun

Firma félagsins rita formaður og varaformaður sameiginlega, eða annar þeirra sameiginlega með framkvæmdastjóra. Stjórn getur veitt framkvæmdastjóra takmarkaða heimild til að skuldbinda félagið vegna daglegrar starfsemi.

VII. KAFLI: SLIT FÉLAGSINS

27. gr. Ákvörðun um slit

Ákvörðun um slit félagsins verður aðeins tekin á aðalfundi með þriggja fjórðu hluta (3/4) greiddra atkvæða.

Komi til slita skulu eignir félagsins renna til viðurkennds félags til almannaheilla með sambærilegan tilgang, samkvæmt ákvörðun aðalfundar. Sé ekki unnt að ráðstafa eignum til sambærilegs félags skulu eignir renna til sveitarfélagsins þar sem félagið er skráð, sem skal nota þær í sambærilegan tilgang.

Eignir félagsins mega aldrei renna til félagsmanna við slit.

VIII. KAFLI: BRÁÐABIRGÐAÁKVÆÐI

28. gr. Stofnunaráfangi

Á stofnunaráfanga (fyrstu 24 mánuðir frá stofnun) gilda eftirfarandi undantekningar:

- a) Stofnendur mynda bráðabirgðastjórn (3–5 manns) sem fer með vald stjórnar þar til full 11 manna stjórn hefur verið kosin.
- b) Bráðabirgðastjórn hefur heimild til að fylla stjórnarsæti og allt að þrjú varasæti fram að fyrsta aðalfundi. Skipanir þessar falla úr gildi á fyrsta aðalfundi.
- c) Bráðabirgðastjórn skal boða til fyrsta reglulega aðalfundar innan 12 mánaða frá stofnun.
- d) Til uppsagnar framkvæmdastjóra á stofnunaráfanga þarf samþykki þriggja fjórðu hluta (3/4) stjórnar.

29. gr. Aðildarboð og ráðgefandi hlutverk stofnenda

Innan 14 daga frá stofnun skal stjórn senda formlegt aðildarboð til ungmennasamtaka allra stjórnsmálaflokka. Svar frestur skal vera 14 dagar. Öll ungmennasamtök sem samþykkja aðild innan frests hafa jafnan rétt.

Stofnendur félagsins skulu hafa ráðgefandi hlutverk gagnvart stjórn í 10 ár frá stofnun. Stjórn skal leita álits stofnenda á meiri háttar ákvörðunum. Álit stofnenda er ekki bindandi. Stofnendur hafa rétt til að sitja stjórnarfundum sem áheyrnarfulltrúar (án atkvæðisréttar) á stofnunaráfanga.

IX. KAFLI: LOKAÁKVÆÐI

30. gr. Siðanefnd og kvartanaferli

Félagið skal hafa siðanefnd sem fjallar um ágreiningsmál og brot á siðareglum. Skipan og starfsreglur siðanefndar eru skilgreindar í siðareglum félagsins (A2.5). Félagið skal hafa formlegt kvartana- og kærufarli samkvæmt A2.6.

31. gr. Persónuvernd og gagnsæi

Félagið skal meðhöndla persónuupplýsingar félagsmanna og annarra í samræmi við lög nr. 90/2018 um persónuvernd. Stjórn ber ábyrgð á persónuverndarstefnu félagsins.

Samþykktir félagsins, ársreikningur og skýrsla stjórnar skulu birtar á vefsíðu félagsins.

32. gr. Túlkun og gildistaka

Komi upp ágreiningur um túlkun samþykpta þessara sker stjórn úr. Ákvörðun stjórnar má skjóta til aðalfundar.

Samþykktir þessar öðlast gildi við samþykkt á stofnfundi.

Samþykkt á stofnfundi [dagsetning]

BREYTINGASKRÁ

Útgáfa 1.0–2.2: Sjá eldri útgáfur samþykktna.

Útgáfa 3.0 — Mars 2026: Heildarendurskoðun samþykktna. Helstu breytingar: (1) Atkvæðapröskuldur samþykktabreytinga leiðréttur í 3/4 meirihluta skv. 14. gr. laga 110/2021. (2) Kjarnaákvæði með 4/5 þröskuldi. (3) Fjármögnun og ráðstöfun fjármuna bætt við tilgangsgrein. (4) Félagamannaskrá, persónuvernd, trúnaðarskylda, uppljóstraravörn, lánabann, launaviðmið, varaúrræði við slit, birtingarskylda ársreiknings, fjárhagsáætlun, vanhæfisregla á aðalfundi, sjálfstæðisákvæði stjórnarmanna og fagráð bætt við. (5) Útfærslur og verkferlar færð í A2.2–A2.6. (6) Fjöldi greina stýttur úr 39 í 32. (7) Uppsagnarþröskuldur framkvæmdastjóra á stofnunaráfanga hækkuð í 3/4.

Tengd skjöl:

A2.2 — Hlutverk og skyldur stjórnar og nefnda

A2.3 — Rammi um ákvarðanatöku

A2.4 — Hagsmunaárekstrastefna

A2.5 — Siðareglur

A2.6 — Kvartana- og kærumálsferli